

Sprekend Humanisme

Uitwerking van het interview:

De heer A.P. Holleman (geboren 1920)

Datum : 02-10-2001
Lokatie : Geleen
Onderwerp(en) : Personalia, opleiding, loopbaan, Humanistisch Verbond en Humanitas in Limburg.
Duur interview : **deel 2 36:57** (min/sec) (voor deel 1 zie 107 A)

Naam / functie interviewer(s) : Jan K. Loman
Kader/context : Onbekend
Datum uitwerking : 07-05-2014
Uitgewerkt door : Hanneke Hoogakker

Niveau van uitwerking : Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)
Drager : Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand **WAV- 107 B.**

Respondent : De heer A.P. Holleman, geboren 20-12-1920 te Dubbeldam, was van 1981–1986 voorzitter van de afdeling Zuid-Limburg van het Humanistisch Verbond. Hij was actief binnen Humanitas Zuid-Limburg, onder andere als bestuurslid. Tevens heeft hij werk verricht voor het Humanistisch Vormingsonderwijs HVO op Limbuge scholen.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
	Vervolg van het interview op bandje 107 A.	
00.00	Beginjaren van het Humanistisch Verbond (HV) in (Zuid)Limburg	Brunssum is een plaats waar het HV eigenlijk in de jaren 1950 begonnen is. Dit heeft te maken met de aanwezigheid van de Staatsmijnen aldaar. De mijnbouwkundige ingenieurs (uit Delft) hadden geen rooms katholieke achtergrond. Er waren slechts twee HV-bestuursleden met een Rooms Katholieke achtergrond: een uitgetreden priester en een missionaris. Afdeling Zuid-Limburg van het HV had een eigen sfeer: omdat het een kleine groep was, was er een goede verbondenheid met elkaar.
04.20	Humanistisch Vormings-onderwijs (HVO)	(Kort gesprek terzijde over vervoer.) Het HVO kwam tot ontwikkeling na de Tweede Wereldoorlog. Het ging uit van de verenigingsraad (bedoeld wordt verbondsraad) van het HV. Respondent heeft veel informatie opgedaan voor de afdeling Zuid-Limburg tijdens bijeenkomsten van deze raad. Rob Tielman, de toenmalige voorzitter van het HV, had veel belangstelling voor het zuiden. Hij hield lezingen voor de afdeling Zuid-Limburg en heeft zich ingezet voor een leerstoel aan de universiteit. Er is nu een Socrates-leerstoel aan de universiteit van Maastricht.
08.56	Problemen bij het oprichten van HVO in Zuid-Limburg	Begin jaren 1980 besloot de afdeling Zuid-Limburg van het HV om het HVO van de grond te krijgen. Dit heel ging moeizaam. HVO was alleen mogelijk op openbare scholen. Daarvan waren er in Zuid-Limburg weinig. De gemeenten en scholen, waar de Rooms Katholieke kerk nog veel invloed had (ook op openbare scholen), werkten niet mee. Na lang volhouden, en ook doorzetten van de ouders, is het HVO gestart op een school in Maastricht. Ook een VVD-wethouder aldaar wilde HVO. Daarna was uitbouw mogelijk. Ook in Midden-Limburg werd begonnen met het HVO.
14.02	Voorzitterschap afdeling Zuid-Limburg van het HV 1981-1986	Tijdens zijn voorzitterschap heeft respondent gepoogd om een HV-gewest te vormen van de

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		afdelingen Zuid- en Midden-Noord Limburg. Een samenvoeging zou praktisch zijn, gezien het geringe ledenaantal van de afdelingen. Toen tijdens een bestuursvergadering bleek dat hiertegen weerstand bestond, heeft respondent zijn voorzitterschap neergelegd. Hij is wel lid gebleven van het HV. Hij heeft zich ook nog na 1986 ingezet voor het HV (hij voerde onder andere de financiële administratie) en het HVO.
19.06	Opzetten van HVO op scholen.	Respondent en een HVO-docente gingen met informatiemateriaal naar openbare scholen om uitleg te geven over de inhoud van het HVO. Zij vonden het belangrijk om de humanistische gedachte al op de lagere school uit te dragen. Zijn werk voor het HV, Humanitas en het HVO kostte respondent veel tijd en ook geld. Hij deed dit werk uit idealisme.
21.32	Afketsen van de vorming van een HV-gewest Limburg.	Medio jaren 1980 ontstond het plan om de afdelingen Midden-Noord Limburg en Zuid-Limburg samen te voegen tot een gewest Limburg. De beide afdelingen hadden namelijk weinig leden. De afdelingen zouden wel zelf hun activiteiten blijven organiseren. Dit plan is afgeketst, omdat vooral de afdeling Zuid-Limburg hiertegen bezwaar had. Nu (2001) schijnen er toch weer plannen voor samenvoeging te zijn. Er zijn dan ook bijna geen HV-leden in Limburg meer over.
25.01	Teruggang HV in Limburg.	Tot in de jaren 1980 was het HV actief in Limburg; ook in de media. Nu is het HV in Limburg een kwijnende zaak. Hoewel ook de belangstelling voor religie sterk terugloopt, is er onder ex-kerkgangers geen belangstelling voor het HV. Na de Tweede Wereldoorlog werd de invloed van de Rooms Katholieke kerk op het leven van haar leden al minder. Toch heeft de Rooms Katholieke kerk nog lang geprobeerd, door onder andere groepscontrole, om haar leden te behouden.
31.42	"Boodschap" van respondent voor het HV.	Respondent vindt dat HV-mensen nu te veel in hun eigen clubje blijven functioneren. Zij zouden meer naar buiten moeten treden om aan de weg te kunnen timmeren.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		Respondent vindt dat de oudere leden vergeten worden. Hij blijft echter overtuigd humanist en laat zich niet uitschrijven als HV-lid.
35.02	Huidige situatie van de HV-afdelingen .	Respondent weet niet of er nog een opleving komt van de HV-afdelingen. Hij krijgt nog wel nieuwsbrieven. Hij is blij dat er mensen zijn die de fakkel brandende houden en proberen "de boel bij elkaar te houden".
36.57	Einde opname	